

SOCIALDEMOKRATEN

VALGKAMP:

DANMARK RUNDT

TEMA: KØBEKRAFT

04/2025

DAGBOG
EN LØRDAG I
VALGKAMPEN

12

INTERNATIONALT
KVINDER
I POLITIK

14

HISTORISK
MADPAKKENS HISTORIE ER
VILDERE, END DU TROR

24

08

**VALGKAMPEN
I BILLEDER**

18

**TEMA:
KØBEKRAFT**

INDHOLD

- 4 NYT FRA BORGEN
- 6 DSU'S KLUMME
- 8 VALGKAMPEN I BILLEDER
- 10 KAMPEN MELLEM VALGENE
- 12 DAGBOG FRA VALGKAMPEN
- 14 STÆRKERE DEMOKRATI
MED FLERE KVINDER I POLITIK
- 18 TEMA: FØDEVAREPRISERNES
HIMMELFLUGT GØR ONDT
PÅ PENGEPUNGEN
- 20 TEMA: SKATTEMINISTEREN SVARER
- 22 TEMA: VASKETØJET MÅ VENTE TIL
KLOKKEN TRE OM NATTEN
- 24 MADPAKKER, KØBEKRAFT OG KÆRLIGHED
- 26 FIRE LOKALE KAMPAGNER
HÆDRET PÅ ÅRSMØDET
- 28 SOCIALDEMOKRATIET:
MEDLEM AF INTERFORCE
- 29 EU-FORMANDSKAB:
DANMARK SÆTTER DAGSORDENEN
- 30 NYT FRA EUROPA-PARLAMENTET
- 34 NAVNE OG NOTER

SOCIALDEMOKRATEN
Gratis for medlemmer
af Socialdemokratiet

ANSVARSHAVENDE
Lasse Ryberg

POSTADRESSE
Christiansborg
Socialdemokratiet
1240 København K

REDAKTØR
Marie Kristensen

**DESIGN &
FORSIDEFOTO**
Stefan Cavalieri

RETTIGHEDER
Fotos i bladet tilhører
Socialdemokratiet, med
mindre andet er angivet

NÆSTE NUMMER
Udkommer 10.03.26

Deadline for redaktionelt
stof er 01.02.26

Sendes til
Socialdemokratiet

Redaktionen påtager
sig intet ansvar
for materiale, som
indsendes uopfordret

TRYK
Stibo Complete A/S

ANNONCER
Kontakt redaktionen

ISSN
0906-4613

**LEVERING &
ADRESSEÆNDRING**
medlem@socialdemokratiet.dk

TAK TIL ALLE, DER KÆMPEDE

- SOCIALDEMOKRATIET STÅR STADIG STÆRKT

Socialdemokratiet kommer ud af kommunal- og regionsrådsvalget med mere end ridser i lakken. Valgets resultatet blev dårligere, end vi troede.

Men selv efter en vanskelig valg-dag står én ting fast: Socialdemokratiet er fortsat Danmarks største parti, og næsten hver fjerde dansker valgte at stemme på os.

Der er utvivlsomt både landspolitiske og lokale årsager bag de 102 resultater. De fleste steder gik vi tilbage - enkelte steder frem. I alle kommuner og regioner samt på landsplan giver tallene og konstitueringsresultaterne anledning til eftertanke.

Det politiske landskab er blevet mere fragmenteret, og konkurrencen om vælgerne er skærpet - både i de største byer og i de mindste lokalsamfund. Det er blevet sværere at favne alle danskere, uanset hvor de bor, og det ansvar hviler stadig på partiets skuldre.

Midt i skuffelsen er der stadig grund til stolthed. Valgkampen blev båret frem af kandidater, frivillige og engagerede lokale

kræfter, der hver dag gik ud for at kæmpe for Socialdemokratiets værdier og lokalsamfundet.

Ikke for penge eller prestige, men for sagen og menneskene. Den indsats fortjener en dybfølt tak. Vores politikere og de frivillige kræfter er demokratiets salt.

Det engagement skal der passes på og tages afsæt i, når vejen fremad igen skal tegnes - som Danmarks største parti.

**SOCIALDEMOKRATIET
FIK 23,2 PROCENT AF
STEMMERNE. DET ER EN
TILBAGEGANG PÅ
5,2 PROCENTPOINT
SIDEN 2021.**

**VI GIK FREM I 11
KOMMUNER, MEN
TILBAGE I RESTEN.**

**SOCIALDEMOKRATIET
BLEV STØRSTE PARTI I 41
KOMMUNER. DERMED
ER SOCIALDEMOKRATIET
STØRST I FLEST
KOMMUNER.**

FINANSLOV GIVER MERE LUFT I ØKONOMIEN

Finansloven landede tidligt i år. Og det var en finanslov med fokus på, hvordan hverdagen gøres lettere for helt almindelige danskere. Særligt dem, som er hårdt ramt af de stigende fødevarepriser. Derfor bankes elafgiften helt i bund de næste år, og afgifterne på en række dagligvarer sænkes. Samtidig gør vi både daginstitutioner og ældre- og billigere. På den måde får almindelige mennesker lidt mere luft i økonomien. Og der bliver plads til at styrke velfærden. Blandt andet med flere pædagoger til børnene i daginstitutionerne.

NU SKAL MOBILTELEFONERNE UD AF SKOLERNE

Mobiltelefoner hører ikke til i skoler og i fritidstilbud. Det har Socialdemokratiet sagt længe, og nu er et stort flertal i Folketinget enige om, at bakke op om et forbud. De er også blevet enige om, at skoler skal blokere adgangen til hjemmesider, der ikke er relevante for undervisningen.

Mattias Tesfaye,
børne- og undervisningsminister

"Jeg er glad for, at vi nu tager et opgør med mobiltelefoner, så vi kan fokusere på det vigtigste – nemlig fordybelse, fællesskab og ro."

NY SKATTEMINISTER VIL BESKYTTE BØRN OG UNGE MOD SPILAFHÆNGIGHED

Ane Halsboe-Jørgensen blev ved ministerro-kaden i september udnævnt til ny skatteminister. Allerede kort efter var hun klar med sin første, store politiske aftale. Nemlig en stor indsats for at bremse spilafhængighed blandt særligt børn og unge. "Spilafhængighed ødelægger liv og relationer mellem mennesker, og det har været i eksplosiv udvikling de seneste år," lød det fra Ane Halsboe-Jørgensen. Blandt andet skal der indføres et forbud mod spil i forbindelse med sportsbegivenheder, og der skal strammes op over for de såkaldte influencere, der laver spilreklamer.

CHRISTIAN RABJERG MADSEN OM BORGERLIGT KONVENT:

"EN FUSER"

VIL GIVE SKATTE- LETTELSER TIL DE RIGESTE!

Ikke et ord om hjælp til de danskere, der er ramt af stigende fødevarepriser. Til gengæld skal der gives topskattelettelse. Det stod klart, da de fire blå partier i oppositionen i september måned afholdt et såkaldt "Borgerligt konvent". Her fremlagde de 50 forslag, som de vil gennemføre sammen. Det er en stor kovending, at Dansk Folkeparti nu tilslutter sig kravet fra bl.a. Liberal Alliance om topskattelettelse. Liberal Alliance har længe stået for en skattepolitik, som betyder, at de 100 højstlønnede danskere i gennemsnit få 12 millioner kroner hver – hvert eneste år. Men det er nyt, at også Morten Messerschmidt vil give markant flere penge til de rigeste danskere.

”
"NÅR VI KOMMER
TIL SOMMER, ER
RUSLAND VED KYIV.
NÅR VI KOMMER
TIL NYTÅR, SÅ ER
DER IKKE NOGET
UKRAINE. SÅ ER
HELE LANDET
BESAT"

MESSERSCHMIDT VIL SKÆRE STØTTE TIL UKRAINE

Sådan sagde Dansk Folkepartis formand Morten Messerschmidt i februar. I dag kan man heldigvis se, at han tog fejl. Det har dog ikke fået Morten Messerschmidt til at ændre kurs. Han mener stadig, at Danmark skal droppe våbenstøtte til Ukraine, og at Ukraine skal overgive en del af sit land til Rusland for at få fred.

DET ER RIGTIGT, AT VI PÅ
CHRISTIANSBORG KUN HAR 48
BORGERLIGE MANDATER. DET LYDER
MÅSKE IKKE AF MEGET, MEN ALTSÅ...
JESUS STARTEDE MED KUN 12 DISCIPLE,
OG DET GIK JO SIDEN GANSKE
UDMÆRKET.

Er Alex Vanopslagh vor tids Jesus? Han drog i hvert fald selv sammenligningen i sin tale ved Borgerligt Konvent i september. På trods af den megen snak er der dog stadig ingen af de blå partiledere, der har meldt sig som statsministerkandidat.

DSU

VALGET ER FORBI NU GÅR ARBEJDET I GANG!

KATRINE EVELYN JENSEN
FORBUNDSFORMAND

Kommunal – og regionsrådsvalget er overstået. Overalt i landet har socialdemokrater – unge som gamle – knoklet for vores parti. Tusindvis af plakater er blevet hængt op, uendelige mængder flyers er blevet delt ud og mange, mange døre er blevet banket på. Vi har gjort det, som vi er bedst til: At møde danskerne i øjenhøjde og tale med dem om deres hverdag og det, der betyder noget for dem. Det kan vi være stolte af.

Under valgkampen har DSU særligt haft fokus på at få unge til at sætte kryds ved Socialdemokratiet. Over 105 kandidater stillede op for DSU og i dag er rigtig mange af dem blevet valgt med et klart mandat: Vi vil sikre billige boliger og bedre offentlig transport. Vi vil skabe en mere praktisk folkeskole med adgang til naturen for alle børn. Vi vil hjælpe tidligere anbragte unge bedre videre i voksenlivet. Visio-

nerne er klare – nu vil vi omsætte dem til handling!

DSU har samarbejdet med ungdomsfagbevægelsen for at skabe den politiske platform, som vores kandidater gik til valg på. Vi har haft et særligt fokus på dem, der ikke altid råber højest. Det er landets erhvervsskoleelever, der har den laveste demokratiske selvtillid. Sådan skal det ikke være. Derfor har DSU haft et ambitiøst mål om at opstille flere faglige kandidater. Det lykkedes! Over 40 af DSU's unge kandidater har faglig baggrund.

Det er også derfor, at vi har mange konkrete mærkesager, som skal skabe bedre vilkår for netop lærlinge og elever. Vi vil arbejde for, at der skal være lokale svendebrevsfejring ude i kommunerne, så lærlinge og elever, ligesom studenterne, bliver fejret ordentligt ved endt uddannelse. Vi vil kæmpe for, at lærlinge og

elever skal have adgang til kollegierne – også de steder, hvor det i dag er lukket land for alle andre end akademikere. Og vi vil skabe flere fritidsjob i det offentlige fx på plejehjem eller i børnehaver, så flere unge kan få en god start på arbejdslivet og samtidig bidrage aktivt til fællesskabet.

Nu er valget afsluttet, men arbejdet er først lige begyndt! Tusind tak til alle kandidater, der stillede op. I har gjort jeres land ære ved at stille jer til rådighed for vores demokrati og jeres lokalsamfund. Et stort tillykke til alle jer, der opnåede valg. Det er den største tillidserklæring man kan få. Nu er det på med arbejdshandskerne for et bedre Danmark! •

KÆRE SOCIALDEMOKRATER

Om lidt starter et nyt år, og nye by- og regionsråd er allerede i gang med at forme og fastsætte de politiske prioriteringer de næste fire år i kommuner og regionsråd.

Mange af jer har i valgkampen talt om, hvad I vil gøre bedre på daginstitutions- og skoleområdet. Det kan vi godt forstå.

For vores børn og unge skal have trygge og udviklende rammer med leg og læring sammen med kammeraterne. Det er en kerneopgave i vores velfærdssamfund.

Men det kan som bekendt hurtigt blive dyrt med alle valgløfterne. Heldigvis har vi en løsning, der er ligetil. Dårligt indeklima koster dyrt, ikke mindst koster det kommuner millioner hvert eneste år.

Derfor er det oplagt at investere i mekanisk ventilation og efterfølgende rensning af anlæggene. For bedre indeklima er en gevinst for alle.

- > Det skaber bedre trivsel for børn og personale, der hver eneste dag opholder sig på stuer og i klasselokaler.
- > Det giver et sundere arbejdsmiljø og mindsker sygefraværet.
- > Det giver vores børn en højere indlæringssevne og en bedre koncentration.
- > Og så sparer det samfundet for en masse penge, der i stedet kan bruges på velfærd.

**SÅ KÆRE SOCIALDEMOKRATER,
OPSKRIFTEN ER KLAR: BRUG PENGE
PÅ MEKANISK VENTILATION,
DET ER REN WIN-WIN.**

Rigtig glædelig jul og godt nytår.

Henrik W. Petersen
Forbundsformand
Blik- og Rørarbejderforbundet

 BLIK&RØR
ARBEJDERFORBUNDET

SOCIALDEMOKRATEN

FOTOREPORTAGE: **DET DANMARK VI MØDTE UNDER VALGKAMPEN**

Statsministeren nåede rundt i næsten hele landet i løbet af kommunal- og regionsrådsvalget – faktisk hele 43 forskellige kommuner. Og hvert eneste stop havde sit eget lille øjeblik. Det blev til alt fra en svedig tur på spinning-cyklen til besøg i en børnehave og gode snakke ude på gader og stræder med alle dem, der gerne ville hilse på.

Det var en af de valgkampe, hvor vi endnu en gang blev mindet om, hvor fantastisk Danmark er.

Herunder kan du se nogle af de øjeblikke, der satte sig fast.

KAMPEN MELLEM VALGENE

Ved valget i 2022 samarbejdede Frederik Vad og kredsformand Annette Elvensø tæt om den kampagne, som fik ham i Folketinget med 5082 personlige stemmer. Sammen taler de om, hvordan de forbereder sig til et valg, de ikke ved, hvornår kommer.

Frederik Vad sidder sammen med sin kredsformand, Annette Elvensø, på sit kontor på Christiansborg. Deres jargon bærer tydeligt præg af, at de ikke er fremmede for hinanden, for stemningen er varm og familier fra første øjeblik.

I løbet af det kommende år skal de arbejde målrettet på at få Frederik Vad genvalgt, men hvordan forbereder de sig på et valg, de ikke kender datoen for – kort tid efter et kommunal- og regionsrådsvalg?

ANNETTE:

"Vi skal bruge resultatet fra kommunalvalget. Hvad kan vi lære fra de kandidater, der ikke kom ind til kommunalvalget, til Frederiks kampagne."

FREDERIK:

"Jeg tror, du har fuldstændig ret i, at man kan bruge den energi, der er hos de mennesker, som ikke blev valgt til kommunalvalget. Ud over det, Annette siger, så handler det om at intensivere sin indsats. Jeg har siden Folketingsvalget i hvert fald et par gange om måneden været ude og banke døre, og den indsats skal intensiveres."

ANNETTE:

"Det tror jeg også. Det er ikke så længe siden, at vi har været fra dør til dør. Der er mange, der tøver på den del, men når de så endelig har prøvet det, og de møder folk, så kan de godt se formålet."

Hvad tager I med jer fra folketingsvalgkampen i 2022?

ANNETTE:

"Mange stemmer på en, hvis de kan lide én, og man har gode idéer. Så tror jeg på, at man kan få en god dialog. Og det var jo det I (Frederiks valgkampagne, red.) opnåede dengang, da du blev valgt. Det var unge mennesker, der blev grebet af en stemning og som havde lyst til at stemme."

FREDERIK:

"Vi fik skabt en familiefølelse. Det kan lyde helt mafiosoagtigt, men vi vedligeholder en eller anden følelse omkring et valgprojekt eller en kampagne."

ANNETTE:

"Du har sammen med DSU brugt mange gode ressourcer på lokaler ved stationen i Slagelse. Det har været ligesom en café, hvor man kunne komme forbi og blive bekræftet."

FREDERIK:

"Et sted, hvor nogle af dem, der dropper ind og bækker op, de ikke nødvendigvis var socialdemokrater til at starte med, men er blevet det, fordi de synes, at projektet giver mening."

Ud over lokaler ved Slagelse Station har Frederik Vad og hans kampagnefolk også skabt initiativer som 'Ordblin-

” DET ER VIGTIGT, AT MAN IKKE BARE DUKKER OP TRE-FIRE MÅNEDER FØR ET FOLKETINGSVALG. DET DUER IKKE.

FREDERIK

ANNETTE ELVENSØ (TV)

• Kredsformand, Slagelsekredsen

FREDERIK VAD (TH)

• Integrations- og udlændingeordfører og Pensionsordfører
• Folketingsmedlem siden 2022.
• Valgt i Sjællands Storekreds, opstillet i Slagelsekredsen.

deløftet', der er et tilbagevendende arrangement, som skal sætte fokus på bedre hjælp til ord- og talblinde.

Hvad er jeres bedste råd til andre, der skal stable en valgkamp på benene?

FREDERIK:

"Jeg har ikke lavet nogen 'gude-kampagne' og der er helt sikkert noget, vi kan lære af andre, men det er vigtigt, at man ikke bare dukker op tre-fire måneder før et Folketingsvalg. Det duer ikke."

ANNETTE:

"Du er ret god til det. Du kommer ikke først tre måneder før en valgkamp, du kommer løbende til arrangementer. Folk oplever dig som Slagelses kandidat."

FREDERIK:

"Der er så meget kamp om menneskers tid i dag, at man ikke bare kan tro, at folk synes, det er en stor ære at dele dit valgmateriale ud i fritiden. Man er nødt til at bevare de fællesskaber, man skaber." •

DAGBOG FRA EN VALGKAMP
I KØBENHAVN:

KAFFEPAUSER, KAMPAGNER OG KØBENHAVN I BEVÆGELSE

Helle Stolberg Pedersen, kandidat til Borgerrepræsentationen i København, inviterer med helt tæt på en valgkampsdag fyldt med roser, ringekampagne – og små øjeblikke, der minder om, hvorfor hun stiller op.

LØRDAG D. 8. NOVEMBER 2025, LIDT OVER KL. 6
Jeg vågner lidt over seks. Weekenderne plejer at starte med, at min mand vågner før mig, men i dag er det mig, der først slår øjnene op.

Jeg laver en kop kaffe og sætter mig med tanker om dagen. Der er meget på programmet: kampagner, møder og måske et par spontane besøg til arrangementer, jeg har set på Facebook. Det kunne give gode pauser undervejs.

Inden jeg tager af sted, skal jeg have opdateret min hjemmeside med billeder fra de sidste uger – kampagnebilleder og snapshots fra møder med folk om politik. Det er vigtigt, at siden viser, hvad jeg har lavet op til valget. Jeg har endda sat en QR-kode på mine

flyers, så folk kan komme direkte ind på siden. Derfor skal den være skarp.

KLOKKEN 7.00

Vi går en tur – min mand, vores hund og jeg. Det er en stille morgen, og det føles godt at få lidt frisk luft, inden dagen for alvor går i gang.

KLOKKEN 9.00

Morgenmad. Min søn kommer først op, da vi næsten er færdige.

Jeg skriver med gammel politisk ven om et debatindlæg om kolonier, som jeg gerne vil have i avisen.

KLOKKEN 10.30

Afgang mod Tingstedet – første kampagne. Jeg henter to spande roser i Kvickly. Vi mødes alle kandidater og frivillige i Valby og deler roser ud til folk i København.

En mand, der sælger paraplyer, filmer mig til sin YouTube-kanal. Han samler penge ind til en demokrati-statue. Det er fascinerende, hvor mange forskellige initiativer der spirer op i valgkampen.

KLOKKEN 12.15

Min søster Heidi, Asta, der er frivillig og jeg tager videre til Sydhavnen. Vi deler kaffe og flyers ud til

forbipasserende. Derefter kører vi til Østerbro og sætter Asta af.

KLOKKEN 14.10

Vi ankommer til Blegdamsvej og mødes med Jonas, der er frivillig. Vi laver kampagne foran Netto. Der står en hjemløs kvinde ved indgangen. Vi spørger, om vi må stå ved siden af hende, og giver hende en kop kaffe. Hun smiler taknemmeligt.

Der kommer mange forbi – unge med rammer af øl, folk fra Aarhus. Det er lørdag, og stemningen er afslappet.

Efter en halv times tid fortsætter vi til Nørreport Station for at deltage i en ringekampagne.

Luften er tung af øl fra festen aftenen før. Alma og Nicklas, der er kampagledere for Pernille Rosenkrantz-Theil er i gang med at rydde op – de sidste festdeltagere gik først klokken to i nat.

Vi får en kop kaffe og en introduktion af Nicklas. Vi havde ikke fået besked om at vi skulle ringe gennem computer. Dem har vi ikke taget med, så Alma får sin kæreste til at cykle hen med to gamle maskiner. Systemet driller – mikrofonen virker ikke. Vi prøver via telefonen, og det går lidt bedre, men vi får ikke fat i mange. Jeg beslutter, at jeg vil ringe hjemmefra en af de næste dage.

KLOKKEN 17.10

Min søster og jeg mødes med Jonas foran SuperBrugsen og deler flyers ud i en lille time. Folk kommer ud med indkøbsposer og weekendhumør.

Flere siger, at de synes, det er fedt, vi bruger lørdag aften på kampagne. Det varmer.

KLOKKEN 18.00

Vi siger farvel til Jonas og kører hjem. Min mand har lavet lasagne og købt en flaske brut.

Det er fantastisk at komme hjem til et varmt hus, der dufter af mad. Brændeovnen knitrer, hunden og børnene er glade. Skønt!

Min søsters mand har også lavet lækker mad til hende, så jeg kører hende til stationen.

Vi spiser, ser to afsnit af LOL – Halloween med børnene, og senere ser min mand og jeg Frankenstein. Jeg falder i søvn midt i filmen – trætt, men glad. Det har været en dag med mange gode møder og samtaler med vælgere.

PÅ TVÆRS AF LANDE DET SKAL VÆRE LETTERE FOR KVINDER AT BLIVE VALGT

Når kvinder får større plads i politik, bliver demokratiet stærkere. Det arbejder Socialdemokratiet for – også langt ud over Danmarks grænser.

Efterårssolen står højt over Hornbæk, da 45 politikere og partifolk fra så forskellige lande som Thailand, Colombia, Serbien, Filippinerne, Tanzania, Nepal, Moldova og Kenya samles til workshop i slutningen af september. De er kommet for at dele erfaringer om, hvordan flere kvinder kan blive repræsenteret i de politiske partier og i lokalpolitik - en indsats, som Socialdemokratiet leder i et internationalt flerpartisamarbejde støttet af Dansk Institut for Partier og Demokrati (DIPD).

Projektet samler seks danske partier - Socialdemokratiet, SF, Radikale Venstre, Enhedslisten, Venstre og Det Konservative Folkeparti - og deres partnere i de ni nævnte lande. På tværs af ideologier og regioner

samarbejder de om at skabe mere ligestilling i de politiske partier og i demokratiet som helhed.

GLOBALT SAMARBEJDE, LOKAL FORANDRING

Selvom de politiske og ideologiske udgangspunkter er vidt forskellige, deler deltagerne et fælles mål: at gøre det nemmere for kvinder både at blive valgt og få indflydelse, når de er blevet det. For Socialdemokratiet er det et naturligt led i partiets internationale arbejde for demokrati, solidaritet og lige muligheder.

Projektet tager udgangspunkt i, at partierne selv spiller en nøglerolle i forandringen. Gennem analyser og nye strategier arbejder partnerne med at øge rekruttering af kvinder og deres deltagelse i politik, øge andelen af kvindelige ledere i partierne, træning, opstilling og kulturændring i partierne, alt sammen med det mål at skabe større ligestilling i politisk deltagelse.

Erfaringsudveksling spiller en vigtig rolle i projektet. Derfor har studieture til Danmark flere gange samlet deltagerne, sådan som det også er tilfældet denne september eftermiddag i Hornbæk.

I grupper på tværs af lande og partier udveksler deltagerne erfaringer med alt fra træningsforløb og mentorordninger til kønskvoter i partierne og økonomisk støtte til kvindelige kandidater. Der bliver talt om kultur, magt og om at få partiernes ledelser til aktivt at tage ansvar for ligestilling.

Diskussionerne åbner deltagernes øjne for både udfordringer og nye løsninger, og i takt med at idéerne tager form, vokser begejstringen i rummet også. "Together we could run the world," udbryder en af deltagerne, grebet af stemningen.

SØSTERPARTIER SKABER RESULTATER

Socialdemokratiets søsterpartier i Thailand og Filippinerne har spillet en aktiv rolle i projektet.

I Filippinerne arbejder partiet Akbayan målrettet med at integrere ligestilling i alle dele af partiets organisation, bl.a. ved at afsætte 20 procent af deres budget til

kvindeprojekter og øge deres kvote for ligestilling på alle niveauer i partiet fra 30 til 50%. Juana Caumeran, ligestillingskoordinator i Akbayan, fortæller:

"Jeg har lært så meget gennem dette projekt - især fra deltagerne fra andre partier. Det er inspirerende at høre om deres politikker og programmer, men endnu mere inspirerende at se, hvordan de som kvinder fortsætter med at kæmpe for deres mærkesager og sikrer, at kvinder bliver repræsenteret i deres partier og lande." •

SOCIALDEMOKRATIETS INTERNATIONALE DEMOKRATIPROJEKTER

Projektet er en del af Socialdemokratiets internationale demokratarbejde støttet af Dansk Institut for Partier og Demokrati (DIPD).

DIPD's formål er at styrke den danske demokratibistand, herunder særlig støtten til udvikling af politiske partier og flerpartisystemer i udviklingslandene. Se mere på: www.dipd.dk

Læs mere om vores igangværende projekter i Asien, Afrika og Østeuropa på: www.socialdemokratiet.dk/internationale-projekter

På byggepladsen i Albertslund starter NCC-sjakket dagen med fem minutters morgengymnastik for at forebygge skader.

Lad os dyrke arbejdslysten

Skabt af dansk arbejdslyst

Folk i arbejde har et bedre helbred.
Det giver mening at løfte i flok.

Vores arbejdslyst har skabt det Danmark, vi holder af. Den danske arbejdslyst er noget ganske særligt. Lad os dyrke arbejdslysten – til glæde for den enkelte og vores fælles fremtid.

Dansk Industri

Der er blus på den grønne omstilling

– og sådan skal det være

Men omstillingen skal ske på en måde, der tager hensyn til de tusindvis af fødevarearbejdere, hvis daglige arbejde bliver påvirket af de forskellige tiltag.

I Fødevareforbundet NNF arbejder vi for en grøn omstilling, der følges til dørs af et intensivt uddannelses- og kompetenceløft.

Husk, at ikke kun klimaindsatserne skal være bæredygtige. Bæredygtighed handler også om at sikre, at de danske fødevarearbejdere har fremtidens kompetencer.

Ole Wehløst, Formandsformand, Fødevareforbundet NNF

FØDEVAREPRISERNES HIMMELFLUGT

GØR ONDT PÅ PENGEPUKUNGEN!

Ann Lehmann Erichsen ved mere om forbrug og stigende fødevarerpriser end de fleste. Priserne fylder meget i debatten og i vores hoveder – og med god grund, siger hun.

Få emner har fyldt så meget i vores hverdag de seneste år som de stigende fødevarerpriser.

Det er tydeligt for de fleste, at vi står overfor en ny virkelighed, når vi handler i supermarkederne.

"Siden 2020 er fødevarerpriserne løbet dobbelt så stærkt som de almindelige prisstigninger. Og det er jo noget, man kan mærke. Går man i supermarkedet og køber kaffe, oplever man nærmest, at prisen er steget hver gang. Det samme med chokolade, oksekød og mejeriprodukter som mælk, ost og smør", forklarer Ann Lehmann Erichsen, som er forbrugerøkonom i Sydbank.

Kigger vi på lønningerne, er de steget mere end de generelle prisstigninger, men ikke lige så hurtigt som fødevarerpriserne.

RESSOURCER SPILLER IND

Hvis vi fokuserer på de 20 procent af danskerne, som har de laveste indkomster, koster det dem 17 kr. at fylde køleskabet, hver gang de får 100 kr. udbetalt.

Fokuserer vi på de 20 procent af danskerne, som har de højeste indkomster, koster det dem 8 kr. at fylde køleskabet, hver gang de får 100 kr. udbetalt.

Det er altså dobbelt så dyrt i et husholdningsbudget at fylde køleskabet for de 20 procent med de laveste indkomster.

Udover økonomi spiller ressourcer i den enkelte husstand også ind, når man skal handle de billigste varer, samtidig med at de skal være sunde, forklarer Ann Lehmann Erichsen.

"Vi kan sagtens sige, at man skal lave en madplan og tilrettelægge maden efter, hvornår varerne er på tilbud. Men det er ikke alle, der har overskud til at handle tilbud. Det vil være den stærke forbruger, der styrter ned og tømmer disken for tilbud. Og hvem har også tid til at styrte rundt i fem forskellige butikker? Det kan være, man slet ikke har fem

butikker i sit lokalområde, eller at man ikke har mulighed for at komme fra A til B. Desuden er det kun 10 procent af danskerne, der laver en madplan, for det kræver overskud at tilrettelægge det", siger Ann Lehmann og fortsætter:

"Det er lidt for nemt at sige, at "man bare kan". Omvendt skal vi være bedre til at minde hinanden om, at nogle af de gode gamle retter, som er gået lidt af mode – frikadeller, forloren hare eller stegt flæsk – faktisk kan laves relativt billigt", siger hun.

For mad er generelt blevet dyrt, men det er ikke alle fødevarerpriser, der har taget en himmelflugt. Det er nogle få højdespringere, som virkelig trækker priserne op.

"Det er rigtigt, at oksekød er blevet dyrt, men kylling og svinekød er steget nogenlunde som inflationen", fortæller Ann Lehmann Erichsen.

FORTSÆTTER DET?

Hun understreger, at det ikke er normalt, at nogle fødevarerpriser er steget så meget, som de er steget de seneste år.

Hvis vi kigger tilbage, kan vi se, at der indimellem har været en fødevarerboble – senest omkring finanskrisen i 2007-2008, hvor fødevarerpriserne tog et spring.

Efterfølgende faldt de tilbage til normalen, og i lange stræk løb fødevarerpriserne og inflationen lige hurtigt.

"Men de seneste fem år har vi set, at fødevarerpriserne er galopperet derudad. Og så begynder det pludselig at gøre ondt, for vi er ikke vant til, at fødevarerpriserne fylder så meget i vores økonomi", siger Ann Lehmann Erichsen.

Og fortsætter det så, er det store spørgsmål?

"Der er jo intet, der fortsætter, men det er klart, at der er mange faktorer, som spiller ind, fx klima, udbud og usikkerhed", slutter hun. ♦

FAQ

MED ANE HALSBOE-JØRGENSEN OM PRISER OG MOMS PÅ FØDEVARER

HVAD KAN MAN GØRE VED DE STIGENDE FØDEVAREPRISER?

Det er blevet dyrt at handle ind, og det kan mærkes i økonomien i rigtig mange familier. Derfor arbejder jeg for, at vi bruger vores skattesystem til at give danskerne bedre råd til at fylde indkøbskurven. Vi vil gerne være med til at diskutere moms, men vi vil også samtidig gøre noget, der kan virke her og nu - og kan mærkes i privatøkonomien. Derfor vil vi med vores aftale om finansloven allerede fra nytår fjerne næsten hele elafgiften og fødevareafgifter på chokolade og kaffe. Men den tryllestav, som Morten Messerschmidt har præsenteret sine vælgere for, hvor han påstår, at man kan sætte momsen ned fra den ene dag til den anden, eksisterer ikke i den virkelige verden.

HVORFOR KAN VI IKKE BARE SÆNKE MOMSEN?

Sandheden er, at de stigende fødevarepriser har ramte hele Europa på én gang. I Danmark har vi nu sat forberedelserne til at kunne indføre differentieret moms hurtigst muligt i gang. Men ventetiden må ikke stoppe os fra at handle og gøre, hvad vi kan nu og her. Derfor fjerner vi elafgiften næste år og afgifter på chokolade og kaffe. Derudover får en enlig folkepensionist hævet sin pension med op til 14.300 kr., og vi sænker skatten på arbejde, så det virkelig kan mærkes.

HVORFOR KAN VI IKKE BARE SÆNKE PRISERNE PÅ FØDEVARER?

Priserne er steget markant i hele Europa, blandt andet på grund af høje priser på energi og gødning samt dårlig høst på grund af klimaforandringerne. Det, vi kan gøre her og nu, er at give danskerne flere penge at gøre godt med. Derfor har vi gjort en række ting, som betyder, at en lønmodtagerfamilie med børn, der bor i hus, vil have over 30.000 kr. mere til sig selv næste år. Det giver mere luft i privatøkonomien i en tid, hvor priserne i supermarkedet er høje. Ud over at sænke skatter og afgifter vil vi i gennemsnit sænke prisen for et barn i daginstitution eller dagpleje med omkring 3.200 kr. om året, og vi vil gøre dagens varme måltid for vores ældre billigere.

HVORDAN SÅ DU HELST VORES MOMS PÅ FØDEVARER INDRETTET?

Allerede dagen efter min tiltrædelse har jeg sagt, at vi skal se på mulighederne for at gøre fødevarerne billigere ved at indføre differentieret moms på fødevarer. Jeg vil ikke udelukke nogen modeller på forhånd. Men her og nu er det vigtigste, at vi sikrer danskerne mere luft i privatøkonomien gennem skattelettelser, lavere afgifter og målrettede tiltag, som vi allerede har sat i gang.

3,- 4,-

HVAD KAN DU GØRE FOR AT HJÆLPE DE DANSKERE, HVOR DE STIGENDE FØDEVAREPRISER FYLDER EN STOR DEL AF HUSHOLDNINGSBUDGETTET?

Vi kan som sagt ikke styre de globale markedspriser, men vi kan sørge for, at danskerne har flere penge mellem hænderne. Derfor har regeringen givet historiske skattelettelser til helt almindelige danskere, vi har afskaffet afgifter på chokolade og kaffe, vi nedsætter midlertidigt elafgiften, vi har permanent forhøjet ældrechecken samt givet et historisk stort lønløft.

VASKETØJET MÅ VENTE TIL KLOKKEN TRE OM NATTEN

Fødevarerpriserne er steget voldsomt, og det mærker danskerne i hverdagen. For Anette Mattson, alenemor fra Avedøre, er det blevet en sport at få budgettet til at række.

En pakke smør. En liter mælk. En bøtte kaffe. Det lyder måske som småting, men i det store regnskab fylder madbudgettet som aldrig før.

Siden 2021 er fødevarerpriserne steget med over 30 procent. Og mens inflationen i samfundet er faldet tilbage, fortsætter priserne i supermarkedet med at kravle opad.

En analyse fra tænketanken Kraka viser, at lavindkomstgrupper nu bruger over 17 procent af deres disponible indkomst på mad. I 2020 var det 15 procent. For de rigeste danskere ligger tallet på omkring 8 procent. Det er en markant forskel, som kan mærkes, når pengene skal række til hele hverdagen,

fortæller Anette Mattson på 46 år, der bor i Avedøre med sin 12-årige datter og arbejder fuldtid som faglig koordinator i hjemmeplejen. Hun mærker tydeligt, at pengene skal strækkes længere:

"Den mælk, jeg plejer at købe, kostede otte kroner. Nu koster den tolv. Det lyder måske ikke af meget, men det er jo en kæmpe stigning, når man ser på det hele," fortæller hun.

TILBUDSJAGTEN ER SAT IND

Det er ikke kun i supermarkedet, Anette holder øje med priserne. Også derhjemme kræver det planlægning og overblik at få hverdagen til at hænge sammen, når det handler om fra vasketider til madvaner.

"Jeg har altid haft fokus på økonomien, men nu holder jeg ekstra øje med fx strømmen. Jeg sætter vasketøj over, når strømmen er billigst, også selvom det er klokken tre om natten. Det er lidt blevet en sport for mig at spare mest muligt," siger Anette med et lille grin.

Selvom Anette har fået en lønstigning, er prioriteringerne blevet skarpere.

"Jeg kigger meget mere efter tilbud end før. Hvis jeg ser noget i Føtex eller Kvickly, kører jeg ned efter det. Altså efter én specifik vare. Normalt handler jeg i Netto, Lidl eller Rema. Og der bliver tilbudsaviserne også tjekket grundigt."

Madbudgettet er blevet det mest pressede, og visse varer er rykket helt ud af indkøbskurven.

"Vi spiser næsten ikke oksekød mere. Det er simpelt hen for dyrt. Kylling er billigere, så det vælger vi i stedet. Og ting som ost, smør og creme fraiche, jamen, det er jo blevet helt vildt, hvad det koster."

EN NY NORMAL FOR HUSHOLDNINGSBUDGETTET

Selvom danskerne har oplevet lønstigninger, og inflationen generelt er lav, viser målinger, at forbrugertilliden er historisk lav. En af forklaringerne er fødevarerpriserne, som er svære at undgå og nemme at mærke.

Regeringen har allerede bebudet, at elafgiften bliver sat ned, og at afgifterne på kaffe, chokolade og sukker fjernes. Samtidig har statsminister Mette Frederiksen sagt, at man nu rydder tekniske forhindringer af vejen, så det i fremtiden bliver muligt at arbejde med differentieret moms i Danmark.

"Jeg synes særligt, det giver mening at sænke elafgiften, især for store familier. Men jeg tror ikke, vi kommer tilbage til de gamle priser på mad. Det her er den nye normal. Derfor handler det for mig om at få pengene til at række og bruge dem klogt," siger Anette.

"Man lærer at tænke i strømforbrug og madplaner. Det er ikke klagesang, det er bare virkeligheden for mange af os". ♦

MADPAKKER, KØBEKRAFT OG KÆRLIGHED

Madpakken er et spejl på både købekraft og kærlighed. Priser på dagligvarer og kvalitet påvirker den frokost, mange danskere, især børn, møder i deres madpakke. Det er dog ikke nyt, at familiens økonomiske råderum sætter sine spor i madpakken.

Madpakken blev udbredt for over 140 år siden, da industrialiseringen ændrede danskernes hverdag. Arbejderne kom fra landet, hvor man gik hjem til varm mad midt på dagen. I byerne var det umuligt – spisepausen blev kortere, og derfor måtte man tage maden med. Dagens kolde måltid rykkede til middagspausen, og den smurte mad blev en nødvendighed for at få dagen til at hænge sammen. I Arbejdermuseets samling findes en af Danmarks ældste madpakker: to stykker rugbrød med fedt, indpakket i Social-Demokraten fra 1886. En glarmestersvend glemte den under en opgave på Rosenborg Slot. Den blev fundet i 1986 som et lille, stenhårdt bevis på arbejderne og madpakkens kulturhistorie.

Rugbrød og skam

På glarmestersvendens tid kunne det være en sejr overhovedet at have en madpakke. Tidens lave lønninger og høje udgifter til fødevarer betød, at det ofte var halvdelen af en arbejders budget, der gik til maddindkøb. Selv hvis man havde råd til at spise sig mæt var maden ensformig og ikke af særlig god kvalitet.

En af kostens hovedkomponenter var rugbrød. Det var billigt og mættende. Pålæg var en luksus, som var dyr og svær at opbevare. Hvis en familie havde råd til pålæg, var det til farens madpakke. Han var hovedforsørger og havde førsteret til maden.

Hvem kan stave til sult?

Familiernes købekraft satte spor i børnene. Allerede i starten af 1880'erne lagde flere lærere mærke til at børnene i deres klasser sultede. Flere private initiativer forsøgte at hjælpe med bespisning. Også Socialdemokratiet kastede sig ind i en årelang mærkesag i forhold til skolebespisning. I 1902 gennemføres loven om skolebespisning, hvor kommuner blev pålagt at tilbyde en daglig portion varm mad til skolebørn i vinterhalvåret.

Hurtig mad

I starten af 1900-tallet var det problematisk, at det var billigere at

EN AF DANMARKS ÆLDSTE, BEVAREDE MADPAKKER FINDES PÅ ARBEJDERMUSEET. DEN ER PAKKET IND I SOCIAL-DEMOKRATEN FRA 1886 OG VISES HVER DAG I Udstillingen: VI ER ARBEJDERNE. FOTO: MALTHER IVARSSON

6 MIO. MADPAKKER OM ÅRET VAR DET ANTAL KØBENHAVNS KOMMUNE STOD BAG, DA DE I LØBET AF 1950'ERNE VAR PÅLAGT AT BESPISE SKOLEBØRN. DER KOM ALTSÅ GANG I RUGBRØDSOVNENE. HER ER VI PÅ ARBEJDERNES FÆLLESBAGERI I 1956. FOTO: ARBEJDERMUSEET

købe brændevin end mad. Og derfor startede de Københavnske Kvinders kaffevogne med at servere kaffe og brød til en billig mønt. De gjorde en kæmpe indsats for at sikre at arbejderne havde adgang til nem mad. Samtidig skabte rugbrødsmadpakken lidt af en frokostrevolution på tværs af samfundslag. Rugbrødssnitter blev udbredt i det københavnske selskabsliv og herfra spredtes ideen om smørrebrødsvognen. Den første vogn rullede ud på Frederiksberg i august 1920 og vakte stor begejstring - især på prisen. Smørrebrødsvognens succes blev fulgt af pølsevognen. Der også var leveringsdygtig i hurtig og billig mad.

En pølse med sennep i 1930 kunne købes for 25 øre. Det svarer i dag til 6,5 kr. *

SVAMPETURE, VASKETØJ OG HÆKLEDE ROSER: FIRE LOKALE KAMPAGNER HÆDRET PÅ ÅRSMØDET

Når politik bliver til fællesskab, opstår der noget særligt. Det blev tydeligt, da Socialdemokratiets organisatoriske priser blev uddelt på årets årsmøde i Aalborg.

"Gode kampagneidéer er til for at blive brugt og genbrugt." Sådan lød opfordringen fra Socialdemokratiets partisekretær Lasse Ryberg, da han sammen med næstformand Mogens Jensen overrakte de organisatoriske priser på Socialdemokratiets årsmøde d. 14. september i Aalborg Kongres & Kultur Center. Og det blev en aften, hvor gode idéer blev fejret med både champagne og anerkendelse.

Over hele landet har partiforeninger og kampagnegrupper haft gang i valgkampen frem mod kommunalvalget tilbage i november med lokale initiativer. Og der har været masser af kreative kampagneidéer, herunder fællesspisninger, speed-dating, AI-kampagnefilm og utraditionelle plakater – og ja, endda modeshows i lokale foreninger.

Men der var fire initiativer, der stak særlig ud. Og lørdag aften på Socialdemokratiets årsmøde modtog de hver en pris for deres indsats.

HAVEFEST MED POLITIK PÅ MENUEN

Den første pris gik til Søren Kongegaards kampagnegruppe i Svendborg, som havde arrangeret en politisk havefest med hoppeborg, grillpølser og uformel politiksnak.

Arrangementet var åbent for alle, og var særligt målrettet naboer og ikke-medlemmer.

"Det er lige præcis den slags initiativ, der er enkelt at kopiere – og som får politikken tættere på hverdagen," sagde Lasse Ryberg ved overrækkelsen.

PÅ SVAMPETUR I ROSKILDE

Signe Kaulbergs kampagnegruppe i Roskilde fik pris nummer to for at tage samtalen med vælgerne med ud i skoven.

Her inviterede de på sanketur, hvor deltagerne både kunne finde svampe og tale politik i rolige omgivelser.

"Det passer jo perfekt med Socialdemokratiets tradition for at sætte natur og miljø højt på dagsordenen. En tur i skoven er en god og gratis måde at møde folk i øjenhøjde på," lød det her fra Ryberg.

SYV VÆRKSTEDER, ÉN FÆLLES RETNING

Den tredje pris gik til Silkeborg Partiforening, der havde samlet over 150 medlemmer og interesserede til syv politiske værksteder. Her blev den lokale strategi og valgprogram udviklet i fællesskab.

"Det betyder, at mange flere får ejerskab over politikken – og at man med enkle rammer kan forvandle politik til et levende fælles projekt, hvor alle får en stemme," sagde Socialdemokratiets næstformand Mogens Jensen fra scenen.

HÆKLEKLUBBEN DER SATTE ROSER PÅ DAGSORDENEN

Aftenens fjerde og sidste pris gik til Grenaa Partiforening, som har startet en hækleklub, der producerer Socialdemokratiets ikoniske roser i garn.

Det giver flere mulighed for at bidrage til kampagnen, også dem der ikke længere kan deltage fysisk i traditionelle aktiviteter.

"Og vinderne kommer altså til at spare nogle penge i valgkampen. De har lavet en hækleklub, som har fyldt lagrene, så de slet ikke behøver købe roser, når vi når til kommunal- og regionsrådsvalget i november," sagde Mogens Jensen.

IDÉKATALOG PÅ VEJ TIL HELE LANDET

Alle nominerede initiativer er blevet samlet i et idékatalog. Det har partiforeninger og kampagnegrupper i hele landet kunnet bruge som inspiration op til kommunal- og regionsvalget, der fandt sted d. 18. november.

"Det er tydeligt, at Socialdemokratiet summer af energi og idérigdom. Det er dét, der gør os stærke både i valgkampen og i hverdagen," sagde Mogens Jensen. ●

SOCIALDEMOKRATIET:

FØRSTE PARTI DER BLIVER MEDLEM AF INTERFORCE

Ansatte hos Socialdemokratiet kan fremover få betalte fridage, hvis de bidrager til Danmarks samlede beredskab. Det kan f.eks. være ved at gøre tjeneste hos Forsvaret, Hjemmeværnet eller Beredskabsstyrelsen. Socialdemokratiets sekretariat på Christiansborg underskrev nemlig i oktober en støtteerklæring hos InterForce om, at vi som arbejdsplads aktivt støtter medarbejdere, der bidrager til Danmarks samlede beredskab. InterForce er en del af Forsvarskommandoen og arbejder for at skabe opbakning i den civile sektor til dansk forsvar og beredskab. Socialdemokratiet er dermed det første politiske parti, der giver sin støtte til InterForce. ●

FOTO: DANIEL NOER

BROBYGNING I BRUXELLES: DANMARK SÆTTER DAGSORDENEN

Lige nu leder Danmark EU. Fokus er kompromiser og resultater. Og målet om at stå sammen i en usikker tid. Her forklarer vi, hvad der er op og ned i EU-formandskabet — og hvorfor det har betydning for dig.

Det er forståeligt, at EU kan ligne et stort maskineri med papirnussere i Bruxelles. Og indrømmet: meget af arbejdet er krøllet og nørkket – og kræver dem, der elsker at papirnusse. Men netop dér ligger styrken. For lige så meget, som EU er proces og papir – lige så meget er det også konkrete resultater, der rækker langt ind i hverdagen. Fra fælles klimaløsninger og USB-C opladere til fælles optræden mod Rusland.

HVAD BETYDER FORMANDSKABET FOR DIG OG MIG?

Fra 1. juli til 31. december 2025 sidder Danmark for bordenden og kan påvirke, hvilke sager der skubbes frem i forhandlingerne — fra klima og sikkerhed til

migration og handel. De beslutninger, der formes i Ministerrådet, slår ofte igennem som konkrete regler eller aftaler i din hverdag.

HVILKE DAGSORDENER RYKKER DANMARK?

Danske ministre leder møder, sætter dagsordenen og forsøger at bygge kompromiser mellem medlemslandene. Det kræver tålmodighed og kunsten at få forskellige interesser til at mødes.

Kernen i Danmarks program er »et stærkt Europa i en foranderlig verden«: prioriteringerne omfatter støtte til Ukraine og skærpede sanktioner, stramning og fælles løsninger ved EU's ydre grænser samt ambitiøse klima- og konkurrenceinitiativer. Disse emner er på toppen af den politiske agenda netop nu.

HVAD SKER DER NU — OG HVORFOR TÆLLER DET?

De næste seks måneder afgør, hvor tydeligt Danmark sætter sit aftryk. Formandskabet er en chance for at omsætte politisk vilje til konkrete aftaler: bedre håndhævelse af sanktioner, fælles grænseløsninger og fremskridt på klima. Hvis Danmark lykkes med at samle flertallet, får både Danmark og EU styrket troværdighed og handleevne — noget, der har direkte indflydelse på vores hverdag herhjemme. ●

BØRN SKAL OGSÅ HAVE EN SIKKER BARNDOM ONLINE

FOTO: MEW

På Christel Schaldemoses kontor i Bruxelles tikker der mails ind fra forældre. De fortæller om børn, der er blevet mobbet på sociale medier. Om teenagere, der møder voldelige videoer i deres feed. Og om børn, der har brugt penge på spil uden at forstå prisen.

“Det er de historier, der minder mig om, hvorfor vi skal handle,” siger Christel Schaldemose. Og netop nu fylder de ekstra meget, for hun er udpeget som chefforhandler på de nye EU-regler for børns digitale sikkerhed og sidder midt i forhandlingerne i Europa-Parlamentet.

**ALDERSVERIFIKATION
ER DEN ADGANGS-
BILLET, DER KAN
GØRE NETTET TRYGT
FOR BØRN.**

ALDERSVERIFIKATION ER NØGLEN

Børn får i gennemsnit deres første smartphone som niårige, men aldersgrænsen på sociale medier er 13

år. I virkeligheden færdes tusindvis af børn længe før de er klar. Her møder de skadeligt indhold, reklamer målrettet med kirurgisk præcision og algoritmer, der fastholder dem time efter time.

“Ligesom vi ikke slipper børn ind på barer eller kasinoer, må vi heller ikke give dem fri adgang til digitale miljøer, der ikke er skabt til dem. Aldersverifikation er den adgangsbillet, der kan gøre en forskel, og den kan laves uden at udlevere pas eller personlige data,” siger Christel Schaldemose.

FARLIGT DESIGN OG SKJULTE TRICKS

Men alderskontrol er kun første skridt. Likes, uendeligt scroll og algoritmer er bevidst designet af techgiganterne for at tjene på børns opmærksomhed. I spil møder børn gambling-lignende “loot boxes” og skjulte dark patterns, der presser dem til at købe mere eller afgive data.

“Forældre og lærere gør en stor indsats, men de kan ikke stå alene, når systemet er bygget til afhængighed. Derfor skal techgiganterne stilles til ansvar. Det har vi allerede vist, at vi kan i EU. Med Digital Services Act satte vi for første gang rammer for techgiganternes ansvar. Nu tager vi næste skridt. For børn skal have lov til at være børn, også på nettet,” siger Christel Schaldemose.

DET SKAL VÆRE HELT SLUT MED IMPORT AF FOSSILE BRÆNDSLER FRA RUSLAND

EU har støttet fuldtone op om Ukraines frihedskamp siden Ruslands invasion i 2022. Vi har bidraget med finansiel og militær støtte. Vi har hjulpet med uddannelse og træning. Og der er blevet åbnet op for EU-medlemskab for Ukraine. Samtidig har vi ført en konsekvent politik overfor Rusland, hvilket har resulteret i 18 sanktionspakker og endnu en er på vej. Men på trods af alt det, importerer EU i dag stadig fossile brændsler fra Rusland - primært gas, men også olie. Dette er ifølge Niels Fuglsang dybt problematisk, og han glæder sig over, at der endelig for alvor ser ud til at ske noget på dette område.

“Jeg er ekstremt glad for, at vi i Europa-Parlamentet netop har stemt for totalt at udfase importen af russisk gas hurtigst muligt og allersenest ved udgangen

af 2026. Jeg får en klump i maven over at tænke på alle de penge, vi har brugt – og stadig bruger – på at finansiere den russiske krigsmaskine.”

At Europa-Parlamentet nu er nået til enighed om udfasning af russisk gas og olie skyldes, at den danske EU-kommissær, Dan Jørgensen, i juni fremsatte et forslag, der omhandler netop det. Før Ruslands invasion af Ukraine kom omkring 45% af al Europas gasimport fra Rusland. For olie var det 27% og for kul var det hele 46%. Det er lykkedes EU at nedbringe importen af olie og kul til næsten nul, men på gasområdet er der stadig et stykke vej. I 2024 kom 19% af EU's import af gas fra Rusland, svarende til et beløb på knap 165 milliarder euro. Det er en smule mere, end EU har brugt på at støtte Ukraine i samme periode.

JUST EATS FYRINGER ER ET ALARMERENDE VARSEL TIL HELE ARBEJDSMARKEDET

I 2021 blev Just Eat hyldet som forbillede. Som de første fastansatte de deres orange bude på en aftale med pension, feriepenge og tryghed.

Nu krakelerer billedet. Hen over året har Just Eat fyret fastansatte bude i hele Europa og sendt leve-

ringerne videre til underleverandører for at matche Wolt, hvor budene regnes som selvstændige uden samme rettigheder.

“Det er et klassisk mønster,” siger Marianne Vind, der er medlem af Europa-Parlamentet. “Når dårlige vilkår bliver en konkurrencefordel, presses de ordentlige virksomheder ud. Det er en farlig glidebane.”

FÆRRE ANSATTE, FLERE SMUTHULLER

I Tyskland har fyringerne, ifølge fagforeninger i Berlin, betydet at opgaverne nu løses på dårligere vilkår. Kontantløn i hånden, gebyrer for at køre og betaling for kun de minutter, der leveres mad.

EU's lov om platformarbejde skal gennemføres senest næste år. Den slår fast, at bude skal have samme rettigheder uanset om de er ansat direkte eller via en mellemmand.

“Hvis du styrer algoritmen, styrer du arbejdet – og så har du også ansvar for vilkårene,” siger Marianne Vind. “Det er intentionen bag loven”

Landene kan blandt andet vælge at lade platformen hæfte for vilkårene i hele leveringskæden. Den mulighed skal landene gribe, når reglerne omsættes til virkelighed, mener Vind.

“For få år siden var Just Eat et orange fyrtårn. Nu smuldrer modellen under presset fra platformsokonomien. Vi skal tage styringen, før platformene tager den fra os.”

FRA BRUXELLES TIL BYRÅDSSALEN: FÆLLESSKABET BINDER OS SAMMEN

FOTO: STEVE ALLEN

Som jeres medlemmer af Europa-Parlamentet mærker vi hver dag, hvor tæt europæisk og dansk politik hænger sammen. Mange af de beslutninger, vi tager i Bruxelles, får betydning helt ude i byrådssalene. Og omvendt er det lokalt, at de europæiske visioner bliver til virkelighed.

GRØN OMSTILLING

Når vi i EU sætter ambitiøse klimamål, er det kommunerne, der gør arbejdet til virkelighed. Det er her, fjernvarmen bliver grøn, den kollektive trafik bliver elektrisk, og bygninger bliver energirenoveret.

EU's fonde hjælper danske kommuner med at investere i grønne løsninger. Sammen skaber vi gode jobs, tryghed og et sundere miljø.

ET RETFÆRDIGT ARBEJDSMARKED

Når vi kæmper for lige løn for lige arbejde i Europa, handler det om at beskytte danske lønmodtagere mod social dumping. Men de europæiske regler skal også følges op herhjemme.

Udbudspolitikken skal sikre ordentlige arbejdsvilkår. Virksomhederne skal have lærepladser

og arbejdsmiljøet skal være i top. Det sker ikke af sig selv; det kræver socialdemokratisk ledelse.

FÆLLESSKABET

Socialdemokratiet bygger på én enkelt idé: Vi står stærkere sammen. Det gælder i den lokale sportsklub, i byrådssalen og i Europa-Parlamentet.

Når vi står sammen – lokalt, nationalt og europæisk – kan vi sikre, at Danmark fortsat går forrest i kampen for et grønnere, mere retfærdigt og tryggere samfund.

PETER HAR FÅET MERE TID TIL AT GÅ I HAVEN

- han har nemlig tilmeldt sit medlemskab i Socialdemokratiet til Betalingservice

SÆNK ADMINISTRATIONSUDGIFTER OG MILJØBELASTNING I FEM LETTE TRIN:

- 1 Åbn kameraet på din smartphone.
- 2 Hold kameraet hen over QR-koden til venstre.
- 3 Tryk på det link, der popper op.
- 4 Udfyld CPR-nummer, kontoplysninger og medlemsnummer (det står på bagsiden af dette blad).
- 5 Afslut ved at bekræfte med MitID.

FOR SPØRGSMÅL OG HJÆLP, KONTAKT MEDLEMSSERVICE:

Telefon: 72 30 08 00 (hverdage 10-12, dog onsdage 13-16) eller mail: medlem@socialdemokratiet.dk

RUNDE FØDSELSDAGE

20.12.2025

SIMON HANSEN

Borgmester i Guldborgsund, fylder 40 år

20.12.2025

H. C. ØSTERBY

Borgmester i Holstebro, fylder 70 år

09.01.2026

MOGENS LYKKETOFT

Tidl. minister og fhv. formand for Folketinget, fylder 80 år

12.01.2026

PETER HANSTED

Borgmester på Ærø, fylder 70 år

21.01.2026

FRODE SØRENSEN

Tidl. minister, fylder 80 år

03.03.2026

LASSE FRIMAND JENSEN

Borgmester i Aalborg, fylder 40 år

BOGUDGIVELSE

Bog af Maria Durhuus "Du må ikke dø i stilhed. - Om unge, opioider og et system der ikke lytter". Bogen er et opråb om opioidkrisen og det system der burde hjælpe misbrugere, men ikke lykkes med det. I bogen kommer Maria Durhuus, der selv er uddannet sygeplejerske med sine egne erfaringer og analyser af aktuelle udfordringer og hvor der skal gribes ind. Bogen indeholder forord fra tidligere statsminister, Poul Nyrup Rasmussen.

LEIF SYLVESTER FRIHEDEN FLYVER

I fem årtier har Leif Sylvester vist sin sociale indignation og sin kærlighed til det frie liv gennem malerier, skulpturer, film, lyrik, musik og gadegøgl. Arbejdermuseet præsenterer en omfattende udstilling af hele multikunstnerens livsværk i udstillingen Leif Sylvester – Friheden flyver.

”Kunst kan være med til at ændre verden og skal så vidt muligt ud til folket og ikke være forbeholdt den enkelte”

(Leif Sylvester)

Arbejdermuseet har åbent alle dage fra kl. 10 til 17 - og torsdag til kl. 20

